

Man gjorde som man skulle !

En beretning fra Jægerspris i 70'erne.

(skrevet i 2016 af Michael Boje Christensen)

En forårsdag i 1968 ankom min søster og jeg til Kong Frederik d. 7. Stiftelse på Jægerspris.

Vi var knap 2 og 4 år gamle og blev kørt af en Fru Kjøller fra Børneforsorgen, vil jeg tro, og vores mormor var med i bilen.

Vi skulle anbringes, da vores forældre ikke magtede at tage sig af os på behørig vis.

Så vidt jeg erindrer, var der 6 eller 7 afdelinger på Stiftelsen dengang, med omkring 12 – 15 børn på hver. Min lille søster og jeg skulle på 13. afd. Kaldet Svinget, som blev ledet af en plejemor Ketty Schönemann og hendes assistent Birthe Christophersen. Der var også andre ansatte – men fra den tid husker jeg kun en rengøringsdame, fru Hansen og en kokkepige Betty.

Svinget havde dengang en del store børn boende; men blev senere til bosted for hovedsagligt små børn, og søskendeflokke.

Hver afd. blev ledet af en plejemor dengang – jeg husker Agnete Christov fra 8. afd. (Birkebo) Esther Madsen fra 7. afd. (Alléhuset) Nanna Rasmussen fra 10. afd. (Lindehuset) Johanne Nielsen (Fasangaarden) Samt Svend og Inga Grunnet(Skovlyst) – Som var det eneste sted der var både en ” mor ” og en ” far ” – hvilket de faktisk blev kaldt af de fleste børn på afdelingen. Ellers var det mest alm. At sige plejemor og kalde assistenterne ved for eller efternavne.

De fleste plejemødre stod foran at skulle pensioneres og allerede i 1971 var der kun Grunnets og Schönemann tilbage, men alle de gamle plejemødre blev i miljøet i små lejeboliger – så de var stadig en del af det lille samfund.

Jeg tænker sommetider på at Stiftelsen, dengang, var lidt som Vatikan staten i Rom, et samfund i samfundet. Vi var selvforsynende i alt frugt og grønt – havde egen varekælder i slotsgården med alt fra sukker til sæbe og saftvand og skocremer. Mælken kom mælkeemanden med og fiskemanden kom om torsdagen på cykel, og vasketøjet blev talt op og afhentet af et vaskeri om mandagen.

Tiden sidst i tresserne var jo en brydningstid med hippiebevægelse, frigivelse af pornoen, ligestilling og alt hvad der ellers rørte på sig. Stiftelsen havde levet stille og godt i næsten 100 år, og det var ikke de store ændringer der prægede omgivelserne ved det gamle slot - Måske var den største omvæltning på de 100 år at man begyndte at tage drenge ind midt i 50'erne, og at pigerne ikke længere kun kunne få en uddannelse som husassistenter.

Men tiden (Og myndighederne) stillede nye og andre krav til Stiftelsen, og den store gamle ” skude ” måtte moderniseres og gøres tidssvarende.

Kokkepigerne blev afskediget og et central køkken blev etableret – Hvor aftensmaden og madpakkerne skulle hentes i madcontainere hver eftermiddag.

Der blev ansat forstanderpar i stedet for enlige damer (Dog ikke med den store succes, da de fleste blev skilt – og så var det jo igen en enlig, der var ansvarlig for afdelingen)

Afdelinger blev lukket eller lagt sammen – Så der midt i 70´erne kun var 4 tilbage, 3 i slotsgården og Skovlyst.

Også varekælderer blev lukket omkring 1980.

Udviklingen var i gang – og intet var som før.

Kapitel 1

Omgivelserne

Når man kommer fra Kulhuse siden af landevejen mod Jægerspris, kommer man forbi den smukke gravhøj Julianehøj – Om den er moderniseret eller bragt tilbage til sit oprindelige udseende, ved jeg ikke, men i min barndom, for snart et halvt århundrede siden var den omkranset af kæmpe syrenbuske, med en sti hele vejen rundt på indersiden mod højen. Det var skønt at lege her, når vi gik tur, gode gemmesteder og lidt uhyggeligt var det også at gå ind i gravkammeret. Overfor Julianehøj på modsatte side af landevejen ligger den store alle, der fører ned til Slottet gennem skoven. Alleens trækroner danner ” tag ” og er et imponerende syn.

Fortsætter man ad landevejen mod Slottet møder man et lille stråtækt to-familiers hus, hvor dørene er så små at selv en lav må dukke sig. Her bor Tom Jensen som siden 1966 har arbejdet som havemand og hæklipper overalt på Stiftelsen – Ved ikke hvem der bor i den anden ende; men dengang havde en, vi kaldte ” Den gamle havemand ” aftægtsbolig her.

Overfor ligger en gymnastikhal – Dengang kaldet ” Salen ” Her har vi haft mange sjove timer med boldspil og leg.

Så kommer man frem til Slottet og overfor det, en mærkelig lang bygning som var delt op i 2 boliger. I den første boede en fru Marboe, hun var en ældre dame, og utrolig sød, sommetider løb jeg i byen for hende og fik 2 kr. som hun havde i sin sukkerskål i køkkenet i kælderen, som for øvrigt mindede utroligt meget om Lauras køkken i Matador. I den anden, og største bolig boede Godsinspektør Brændegaard, som jeg altid har været bange for, han haltede, efter en skade som frihedskæmper, sagde man, og han så utrolig bøs ud når han kom kørende i sin store beige farvede Mercedes, som tømmerne på værkstedet ” fik lov ” til at vaske hver fredag... Det var ellers bare med at få banket på hos hans kone, når man var ude at samle ind for ” Spejder-hjælpen ”. De havde et særligt hjerte for spejderbevægelsen og Fruen gav 15 kr. for, at man bar hendes skraldepose ud ! Uhørt mange penge dengang, hvor vi fik 5 kr. i lommepenge hver lørdag.

Overfor hen mod Slottet ligger slotsfoged boligen, her boede Kay Larsen og hans kone i den ene ende og den anden lejlighed var lejet ud til pensioneret plejemor Nanna Rasmussen.

Om vinteren når museet var lukket sendte Brændegaard Larsen ned på værkstedet, hvor han skulle ordne og lappe vores cykler – DET var ikke noget der passede sig for slotsfogeden – Men Brændegaards ord var lov dengang !

Så kører man gennem Lindehusets gård, som udover børnehjem, funktionær lejligheder, og Godskontor også husede Centralkøkkenet. Til højre ned mod Hovedgaden / Kulhusevej ligger en stor to families villa hvor kontordamerne Dolly Olsen og Kirsten Deigaard boede med deres mænd og børn. Mændene deltog aldrig i noget socialt omkring Stiftelsen, Hr. Olsen havde isenkræmmerforretning inde ved København og Hr. Deigaard var tekstforfatter og gik i lang cotton coat, hvilket ellers ikke blev brugt på landet, på den tid.

Overfor ligger Svinget, hvor vi voksede op – Det kommer der meget mere om længere fremme !

Så når vi til Birkebo og på den anden side af alleen børnehaven og så et hus der ligner Svinget og blev lejet ud til Forsorgsseminariet.

Skråt overfor, op mod Slottet ligger kavalerfløjen, her boede først Slotsgartner Schæffer og hans kone som var Stiftelsens sekretær (og samlingspunkt for alle de ” gamle piger ”) Herefter pensioneret maler Hasselriis og så kniber det med at huske de øvrige beboere.....

Bagved kavalerfløjen ligger der et lille idyllisk 2 families hus hvor pensioneret plejemor frk. Madsen boede i den ene ende og maler Bromberg i den anden (Tror faktisk at han bor der den dag i dag ...)

Så drejer vejen forbi lågen ind til parken og på højre hånd ligger en stor villa som Skovridder Due benyttede ca. 1 uge om måneden (Han var nemlig også Skovridder på et stort gods i Jylland)

Så når man til gartneriet, hvor vi hentede jordbær og plukkede blomster til vaserne.

Herefter kommer igen et to families hus (Min søster har boet i den første lejlighed, og bor nu i den anden)

Men dengang boede frk. Nielsen fra Fasangaarden i den første og tidlg. Slotsfoged Emilie Westergaard i den anden. Hendes forældre var slotsfogeder før hende, så de sad næsten 50 år på posten tilsammen.

Frk. Westergaard var en meget levende og fantasifuld fortæller og hendes yndlingsfortælling var at hun engang, i tussmørke, havde set Kongen hente Grevinden ved gravhøjen, hvorefter de spadserede op mod Slottet sammen.....

Overfor ligger den gamle læge bolig i en kæmpe have, hvor Dr. Høeg havde bolig og konsultation – (Jeg led frygteligt af vokseværk i knæene som dreng – Og Dr. Høeg sagde så til plejemor, at hun skulle give mig 2 vitaminpiller hver morgen, i stedet for 1.... – Det hjalp nu ikke rigtig.. !)

Med Parken, skoven og stranden er det sådan jeg husker mit barndomsland.

(Slut på 1. kapitel)

Kapitel 2

Jægerspris by

Når man svinger ud fra grusvejen ved Dr. Høeg mod byen, kom først en lille bær have med ribs, solbær og stikkelsbær. Så kom man til stengærdet ind mod parken og herefter et lille bitte kolonihavehus, hvor 2 gamle damer boede hver sommer. Så kom Slotskroen med restaurant og krostue og opad Rejsestalden et ulækkert pissoir der stank forfærdeligt.

På hjørnet af Dyrnæsvej og Hovedgaden lå en lille Købmandsforretning ejet af den ene af den gamle Bager Poulsens 4 sønner. De 3 andre drev hver deres forretning, bager, blomster og frisør inden for en radius af 300 meter, man kaldte det ” Poulsen-dynastiet ”.

Herefter kom Møllers farve og tapet, Sparekassen, og så en bygning med 3 butikker; Tatol, frisør og en urmager.

Så når vi ismejeriet og en stor isenkramforretning inden vi kom til posthuset og bladkiosken på hjørnet af Lejrvej, hvor der er frisør i dag. Til slut på denne side af gaden en stor købmandsforretning kaldet Westergaard (Bror til tidl. Slotsfoged Emilie) Han gik med stok og svingede den elegant op i luften for hver andet skridt, gik med bowlerhat og lignede mest af alt ” onkel Anders ” fra Far til fire filmene.

Så skal vi over på den anden side af gaden, hvor Boeskovs cykelhandel lå. Der var kun plads til 3 cykler i det lille forretningslokale, men han tog hjem på bestilling og reparerede cykler i baglokalet. Ved siden af lå forskolen, hvor man gik i 1. og 2. klasse (Ikke noget med ” nulte ” dengang.)

Jeg startede her i 1971 og vores lærerinde var cykelhandlerens kone Annelise Boeskov.

Det var dejligt at gå her, og for første gang lære nogle børn fra byen at kende.

Nu ligger der en stor P-plads foran skolen, men da jeg startede der, lå der en have på hver side og en stor grusbelagt indkørsel i midten. Haverne var fyldt med store syrenbuske, og da gravemaskinerne kom og væltede det hele, da jeg gik i 2. klasse, er det nok den første, og eneste, demonstration jeg har været med i.... Fru Boeskov gav os lov til lave skilte mod P-pladsen og med skilte og syrengrene i hænderne tog vi opstilling midt i indkørselen og buhede af arbejdsfolkene. (De gjorde jo bare deres arbejde, men det er morsomt at tænke tilbage på, at vi forsøgte at gøre noget ved det.)

Efter skolen går man over Sportsvej og her lå Brugsen, så kom en lille Herretøjsforretning og en stor installationsforretning med over 100 lamper i udstillingen. Derefter en lille hyggelig slagterbutik ejet af Slagtermester Topholm, han var kendt for sit gode hestekød. Hvor Aldi ligger i dag på hjørnet af Hovedgaden og Møllevej lå ESSO, ejet af Wilhelm Gigas, og hans søn Bent havde Autoværksted her. En lille mand, der hed Jensen, kom ud og fyldte benzin på bilen når man kørte ind, fik penge af plejemor og gik ind og fandt byttepenge og klistermærker med dyremotiver, som vi så klistrede ind i bøger. Jensen sagde altid til plejemor: ” Skal den fyldes op ? ” – Og det håbede vi, for jo mere benzin, jo flere klistermærker.

Et stykke oppe af Møllevej lå en stor gammel villa, hvor der var antikvitetshandel, og på hjørnet ved Birkealle, biblioteket, som stadig ligger der. Ovre på den modsatte side af vejen, et stykke tilbage mod Hovedgaden, ligger Jægerspris amatørscene kaldet JAS – Dengang var der biograf, Jægerspris Kino, ejet af en ældre dame som hed Molly Olsen, hun var lidt fin på den – Jeg husker stadig når hun sagde : ” Det er denne vej ind i teateret ”

Hun var ellers for længst hedengangen, da det blev teater.....

Efter ” Teateret ” lå førnævnte frisør Poulsen, og på hjørnet et lille torv. Der hvor Skjold Burne lå i mange år, lå dengang Landmandsbanken som var nabo til Bager Poulsen og Poulsens is kiosk. Så kom en dametøjsforretning kaldet ” La Couture ” og på hjørnet ved Vinkelvej Blomsterhandler Poulsen. På den anden side af Vinkelvej Svend Andersens Ishus – Han lavede selv isen i kælderens, og den var god ! Men vaflerne købte han færdige – Lige modsat af Poulsen Is, som sad og bagte vaflerne, mens kunderne kunne se det, men købte isen færdig. Svend puttede piskeskum på toppen og Poulsen brugte flødeskum . Jo der var noget for enhver smag..

Hvor ” Frederik syvtal ” ligger i dag, lå Fasters Grill – ”Faster” var meget tyk og lavede dejlig mad, men det var kun når vores far tog os med derop engang imellem, at man smagte det – På Stiftelsen spiste man hjemme ! ...

Efter grillen lå Møllers Vaskeri og så Bager Petersen, som smykkede sig af at være konditor i modsætning til bager Poulsen.

Den sidste forretning på den side hed ” Modehytten”, den var ejet af to gamle damer, og det var mest lynlåse, garn og knapper de solgte, de kjoler de havde var vidst ikke rigtig på mode mere....

Så går turen over Hovedgaden igen, tilbage mod Slottet og hjemmet.

Slut på kapitel 2

Kapitel 3

Svinget.

Nu går vi ind ad indkørselen til Svinget, som er omgivet af en lille have på hver side. Bag ved haven til højre lå en byggelege plads, hvor vi kunne bygge træskure og rode, som vi ville. Pladsen blev kaldt ” Bag Bøgene ” da der stod en række bøgetræer på midten. Der var masser af gamle brædder og plejemor udleverede 10 søm til hver om dagen, skulle vi bruge flere, måtte vi hive gamle søm ud og banke dem lige. Vi havde også bure med kaniner i.

Op mod huset var en lille legeplads med 2 gynger, en vippe og en dejlig sandkasse og senere kom et rødt klatrestativ til. Gården ved siden af var asfaltbelagt, og den skulle Sven og jeg deles om at feje hver lørdag formiddag. Vi kunne aldrig blive enige om hvor meget, vi hver skulle feje, og mange gange blev plejemor tilkaldt, og hun måtte måle op, med

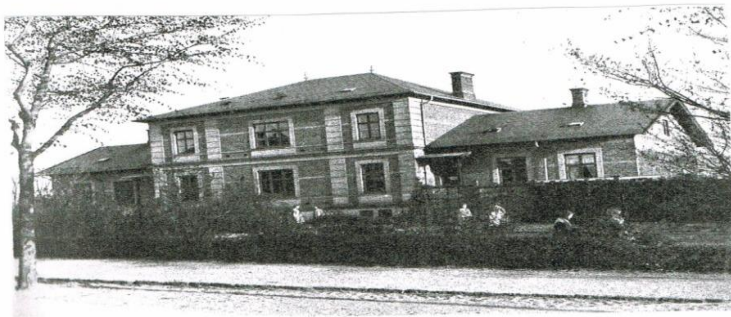
kosteskaflet, for at dele sol og vind lige (Utroligt at vi aldrig tænkte på at sætte et mærke på hegnet ...)

Fra gården gik man ned af en stentrappe som førte ind til ” Grovkøkkenet ” som man i dag ville kalde bryggers. En dør førte ind til køkkenet og til højre lå et lille rum som, af nogle, blev kaldt sukkerkælderen og af andre blev kaldt brødkælderen. (Det var her rugbrødsmaskinen stod – en trækasse man satte brødet på højkant ovenpå, så kørte man et håndtag op og ned, og brødkiverne røg ned i kassen.) På gulvet stod der sække med havregryn og sukker, som Sørensen kom med på skulderen. Bag en anden dør lå skopudser-kælderen og æblekælderen, og til sidst den gamle vaskekælder, her stod en gammel gruekeddel, som jeg dog ikke husker var i brug mere.

Fra køkkenet og ind til spisestuen var der en jalousilåge, så man ikke skulle rende så langt med maden. Bagved spisestuen var et roderum med puder og træklodser, kaldet hobbyrummet. Tilbage på vej mod trappen lå brænde og syltekælderen.

Trappeskakten fra brændekælderen og op til indkørslen blev altid fyldt med vand, når det havde regnet. Efter nogle dage begyndte det at stinke råddent, og når plejemor fandt sine gummistøvler frem, vidste jeg hvad ” klokken havde slået ”.. !

Plejemor skovlede i spande og jeg løb op og tømte.

På vej op af trappen fra køkkenet kom først en lille repos med 2 små vinduer, her lå min søster og jeg tit søndag formiddag og spejdede efter vores far, som besøgte os de fleste søndage om året fra kl. 11 til 15.

På næste repos var 3 døre. Den til venstre førte ind til en gang med 2 toiletter og så et stort badeværelse med kar og fodbad og 3 håndvaske. Vi kom i bad på skift hver fredag, så vi var rene til weekenden. For enden af gangen lå vagtværelset, hvor plejemor eller en assistent sov for at kunne høre de små, for der lå 2 sovestuer på den anden side af gangen, med plads til 4 på hver. På den ene sovestue hængte et stof billede der viste historien om Hans og Grethe, vi var så bange, når vi kom i seng, og kunne se heksen – Det endte med at plejemor måtte tage det ned.

Tilbage på trappen førte en stor dobbeltdør ind til legestuen, hvor alle børn havde hver deres legeskab med egne ting, der var også et stort legeskab med fælles legetøj. Herfra førte en dør ind til dagligstuen med fjernsyn og klaver – Her måtte vi ikke være om dagen, undtagen hvis vi skulle se børne eller skole tv – Det var vel hvad man ville betegne som ” Den fine stue ”. Her var også et gæsteværelse til børn der kom hjem på besøg, og plejemors kontor. Fra Dagligstuen var der en dør ud til hovedindgangens garderobe. Så er vi ude på trappen igen og går op af trappen.

På denne etage lå drengenes sovestue, og før jeg fik mit eget værelse, var vi 4 drenge der sov her. De 3 andre var brødre og hed Sven, Danny og Jimmy. Aldrig har jeg mødt 3 så forskellige brødre – både af udseende og af sind ! Sven var et år ældre end jeg, og var den stille type – Danny var et år yngre end jeg, og et rigtigt lille brushoved, kvik og fræk og var tit oppe at slås . Jimmy derimod, skulle man tro havde jysk blod i årerne – tung og sindig og sakkede altid bagud når vi var ude at gå tur. Han var alles lille ” Benjamin ” God og rar som dagen var lang. På den årlige ” Gamle pigers dag ” Kom en gammel dame som vi kaldte tante Julle (Hun hed vidst Juliette) Og hun havde en pose slik med til deling, og en stor gave til Jimmy, som hun kaldte ” Mit kælebarn ”.

På sovestuen havde vi foruden vores seng, hver et lille natbord og en stol, og vi havde 2 kommoder med 2 skuffer til hver. Tapetet var med gamle biler i alle farver og med bil mrk. Og årstal på, utroligt flot, jeg har aldrig set sådan et siden .....

Ude på gangen var der et toilet med vaske og brusebad og en dør ind til plejemors lejlighed. Ude på trappen igen var der en dør til noget, jeg tror vi dengang kaldte vaskeloftet. Her lå det beskidte vasketøj i trækasser inde under tagskægget, og hver anden mandag formiddag sorterede plejemor det, og jeg talte så de forskellige ting, og plejemor skrev ned til vaskerimanden, hvor meget der var af hver ting. Det var hyggeligt, men koldt om vinteren, for der var ingen varmeapparater der. I forbindelse med loftet var der 2 pæne værelser, det ene havde en assistent, og det andet boede den ældste pige Grethe Hansen i.

Senere fik min søster Jeanette og jeg værelserne. Her var også et uhyggeligt rum med gamle sko, som nogle var vokset ud af, men som måske kunne bruges til nogle andre en dag....

Ude på reposen igen gik trappen op til det øverste loft. Den var ikke belagt med linoleum som hidtil men var det rå træ fra gamle dage, og det knagede og bragede i den, når Harald gik op på sit lille bitte, men meget hyggelige værelse, som var det eneste heroppe, ellers var det bare et stort rum med gamle skabe, og ting der ikke blev brugt. Det lille værelse blev

senere sløjft som beboelse, da der ikke var en chance for at komme ud, hvis der blev brand på trappen.

Slut på kapitel 3.

Kapitel 4

Slottet.

Det gamle slot Abrahamstrup, senere omdøbt til Jægerspris slot, står som et flot monument over kong Frederik d. 7. og grevinde Danner.

I Rebeccasalen i den gamle del af Slottet, gik vi til folkedans en gang om ugen hver vinter. Det var Dolly Olsen fra økonomikontoret, der styrede løjerne og Slotsfogedens kone fru Larsen spillede flygel. Rebeccasalen var også ramme om det årlige fastelavnsbal, hvor vi alle kom udklædte, det var en aften, man virkelig så frem til.

I foråret 1976 spurgte Kay Larsen, om jeg kunne tænke mig at passe billet-salget til Mindestuerne hver søndag fra kl. 13 til 17. (Man kaldte det Mindestuerne, for ikke at foregøgle folk, at det var hele Slottet de kom på rundtur i)

Jeg sagde straks ja til tilbuddet, det var pænt betalt, jeg husker dog ikke hvad lønnen var.....

Dengang var det kun korridoren plus de 3 stuer og tårnværelset i stueplan der, ligesom i dag, blev vist frem; og på 1. sal kun Grevindens gemak.

Selvom murerne er tykke, kunne jeg fra billet skranken høre hele Larsens foredrag, han var temmelig tunghør og råbte nærmest til de besøgende, på en slags affekteret Københavner-sprog med ” flade a ´er ”.

Her følger hvad jeg kan huske :

” Med det ønske at give vore gæster det størst mulige udbytte, af turen gennem Slottet, går der altid en omviser med rundt – Som fortæller lidt historie og lidt om tingene – MEN som også er meget modtagelig for spørgsmål....

Vi står nu i Danmarks ældste, kongelige sommerhus.

Slottet er så gammelt, at man slet ikke ved, hvornår det stammer fra, men historien fortæller at vor alle sammen s barnehelt boede her, og han døde i 1319... Og er der nogle blandt gæsterne, der kan fortælle, hvem det var ? (Dyb tavshed)..... KONG ERIK MENVED mine damer og herrer !

Alle de konger der hænger her på væggen, har boet her på Slottet, i kortere eller længere tid. De tilhørte det Oldenborgske Kongehus, og den sidste konge af dette hus var Frederik d. 7. – Og det er derfor også ham, vi skal tale mest om i dag.....

Kong Frederik d. 7. var nok mest kendt for Grundloven af 1849, er der nogle blandt publikum, som kan fortælle mig hvem han, lidt senere, giftede sig med ? (Nu kunne folk svare, troede de, og sagde i munden på hinanden: Grevinde Danner !) NEEJ ! – (Skreg Larsen) HAN ÆGTEDE DEN UNGE BALLET DANSERINDE Louise Christine Rasmussen !

Hun blev aldrig dronning og fik aldrig en dronnings rettigheder. Hun blev tildelt titlen : Lensgrevinde af Danner, og det blev pålagt kongen selv at forsørge hende. – Og det gør han godt – I 1854 køber kongen hele Jægerspris til sin grevinde, for i tilfælde af hans død at sikre hende en bolig og en indtægt. Kongen dør i 1863 og den danske stat anderkender grevinden som enearving til slottet og hele hans formue. (Så går vi fra korridoren til

næste rum)

Dette er kongens audienssal ! Møbler, tæpper, tapeter og gardinopsatser står fuldstændig originalt, som på den tid, og er præget af tidens tand, som De kan se. Den lille stol foran statuen af Christian d. 4 – Som var Frederik d. 7. s store forbillede – er Christian d. 4. s barnestol, som blev reddet ud fra branden på Frederiksborg slot. (Næste rum)

Dette er kongens arbejdsværelse – Maleriet her er af grevinden i sin brudekjole, hun var 35 år, da det blev malt.

Kongens skrivebord, som engang var med på Verdensudstillingen i London, er af rosentræ og alt ligger som om, han lige har forladt det. Kongen var inkarneret piberyger og på opsatsen ses et udvalg af hans store pibesamling. Maleriet med hans Broholmerhunde viser også hans yndlingshund kaldet ” Tyrk ”. Skak spillet her er med brikker i sølv og forgylt sølv. (Så kigger vi ind i tårnværelset)

Her sad kongen ofte og fiskede ned i voldgraven, og det siges, at han blev gnaven, hvis han ikke fangede noget.

Så var der en tjener, fra et vindue nedenunder, som måtte sætte en fisk på kroge, for at bevare husfreden....

Det sidste rum indeholder monterer med kongens tøj og våben samt smykker og et guldæg indbefattet med smaragder og brillianter, som var en morgengave fra kongen til grevinden på hendes fødselsdag.

Nu gik man så på 1. sal, og her kunne jeg ikke høre hvad Larsen fortalte. Det før omtalte guldæg blev ved lukketid fjernet fra montren, pakket ind i en støveklud, og gemt på et hemmeligt sted, i tilfælde af indbrud.

Jeg var for nogle år siden på rundvisning for at min søn og nevø, skulle se det hele, her fortalte omviseren at alt interiør i Audienssalen var det originale, jeg tror hun glemte at sige ” kopi ” – For de tæpper og møbelstoffer der er der nu, er ikke dem der var der, da jeg var barn.....

Det nytilkomne børnehjemsmuseum var interessant at se. Jeg husker det store skab/chatol, der står ved udgangen fra Grevindens gemak og ind til næste rum – Her stak Larsen en gang hånden ind bagved, trykkede på en knap, og på forsiden sprang et panel op med en hemmelig skuffe, vi var meget imponerede over dette ....

Slut på kapitel 4

Kapitel 5

Dagligdagen !

På hverdage blev vi vækket kl. halv syv. Og kl. 7 blev der ringet til morgenmad.

Mandag var det havregrød, tirsdag havregryn, onsdag cornflakes, torsdag havregrød, og fredag havregryn. I weekenden fik vi guldkorn .

Kl. 7.30 gjorde vi os klar til at køre i skole.

Når vi kom hjem fra skole var der eftermiddagsmad og te i køkkenet.

Når vi kom hjem skulle vi skifte fra skoletøj til alm. Tøj.

Aftensmaden hentede vi i madcontainere i central-køkkenet. Plejemor vænnede sig aldrig rigtig til at vi ikke selv skulle lave mad, tror hun mente at det hjemmelige, blev for institutions-præget, med denne ordning. Vores madpakker kom også derfra, og om mandagen var de frosne, fordi de var blevet smurt om fredagen...

Det var ikke den store kulinariske oplevelse at spise den, efter den havde ligget 4 timer og tøet op i skoletasken...

På de fleste andre afdelinger bad de bordbøn, men det brugte vi ikke, og vi er heller aldrig bedt om at bede aftenbøn, når vi kom i seng – Tror egentlig ikke at plejemor var særligt troende dengang... Men juleaften læste hun juleevangeliet højt, før vi skulle spise .

I det hele taget blev der gjort meget ud af julen på Svinget, og jeg husker det som en dejlig måned, med hygge og håndarbejde, som vi kunne bruge til julegaver.

Ellers gik tiden efter skole med at læse lektier og lege. Ved 20 tiden fik vi kage og te, og så så vi fjernsyn, til vi skulle i seng. Jeg vil altid huske at når der blev vist noget om kz lejre eller andet uhyggeligt, så stillede plejemor sig foran skærmen med udbredt forklæde, hun synes åbenbart at det ikke var noget for os at se.... Om lørdagen efter morgenmad skulle vi rive og feje udendørs, så alt så pænt ud til søndag. Min mormor købte sommerhus i kulhuse i 1970 så mange weekender og ferier tilbragte min søster og jeg der. Vi var glade for at komme der, men jeg var ikke meget for at være væk fra Svinget for længe af gangen.

Vi sku´ selv pudse vores sko og, på skift, være med til borddækning og opvask, men ellers var vi nærmest en slags overklasse børn. Vi sku´ aldrig gøre rent eller smøre en mad selv, alt blev ordnet, så den dag i dag, kan jeg ikke engang lappe en cykel, det ordnede blikkenslageren.. !

Først da Svinget lukkede i 1978 og vi flyttede i hus med plejemor, lærte hun os at lave mad, for det fik vi jo ellers færdigt fra central køkkenet.

Når man ikke kan vokse op hos sine forældre, kan man heller ikke forvente at få den samme kærlighed, som de fleste børn får i en kernefamilie; men pasning og pleje og opdragelse fik vi, og jeg har været glad for min barndom på Stiftelsen.

Alle vi som har tilbragt vores barndom der, tror jeg er Grevinde Danner dybt taknemlige, for hendes gavmildhed og fremsynethed, som jeg tror var ganske enestående på den tid, og som har gjort at vi er mange, der er blevet forskånet, for en trist og ulykkelig barndom.

S L U T